

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Дніпропетровське обласне територіальне відділення

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

06.12.2016 р.

м. Дніпро

№ 40/01-14/06-16

Справа № 36/06-03-1/16

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу

Адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія) розглянувши подання про попередні висновки у справі, третього відділу досліджень і розслідувань Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – територіальне відділення) від 22.11.2016 року № 89, та матеріали справи №36/06-03-1/16, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії від 06.10.2016 року № 38/01-15/06-16р, за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях публічного акціонерного товариства «Дніпрогаз» (надалі – ПАТ «Дніпрогаз», Товариство), передбаченого пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій чи бездіяльності суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

ВСТАНОВИЛА:

ПАТ «Дніпрогаз» є новим найменуванням відкритого акціонерного товариства «Дніпрогаз», заснованого відповідно до рішення № 92 від 11.03.1994 року Державного Комітету України по нафті і газу, шляхом перетворення державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Дніпрогаз» у відкрите акціонерне товариство відповідно до Указу Президента України № 210/93 від 15.06.1993 року «Про корпоратизацію державних підприємств», та перереєстроване виконкомом Дніпропетровської міської Ради народних депутатів, реєстраційний номер №12313-АТ, розпорядження від 18.04.1997 року №369-р.

Юридична і фактична адреса ПАТ «Дніпрогаз»: вул. Олександра Кониського, 5, м. Дніпро, 49029.

Ідентифікаційний код – 20262860.

Форма власності – приватна.

ПАТ «Дніпрогаз» здійснює свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національною комісією, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі – НКРЕКП), щодо розподілу природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ, а отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

ПАТ «Дніпрогаз» має у тимчасовому користуванні державне майно, яке не підлягає приватизації і використовується для забезпечення транспортування та розподілу природного газу, а саме: розподільні газопроводи, споруди на них і транспортні засоби спеціального призначення.

Рішенням адміністративної колегії територіального відділення від 27.09.2016 року №32/01-14/06-16, у справі № 15/06-03-1/16, становище ПАТ «Дніпрогаз» на ринку розподілу природного газу, в територіальних межах міста Дніпро та Дніпропетровського району (крім сіл Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське та радгоспу «Держжинець»)

Дніпропетровської області у 2015 році та поточному періоді 2016 року визнано монополюючим (домінуючим), оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента. Станом на момент виникнення правовідносин, що є предметом дослідження, ринкове становище ПАТ «Дніпрогаз» на цьому ринку не змінилось.

Розгляд цієї справи було розпочато за результатами розгляду заяви [інформація з обмеженим доступом] (надалі - Споживач).

У заяві по суті повідомлено, що 14.11.2015 року, за адресою Споживача виникла аварійна ситуація (пожежа), у зв'язку з чим газопостачання було припинено шляхом установки заглушки (акт про припинення від 14.11.2015 року). 16.11.2015 року Споживач звернувся до ПАТ «Дніпрогаз» з приводу відновлення газопостачання. Представники Товариства надали йому заяву «бігунок» для відновлення газопостачання, форма якої передбачала погодження Споживачем відновлення газопостачання з різними службами ПАТ «Дніпрогаз».

Після звернення Споживача, газопостачання за його адресою відновлено не було.

Газопостачання за адресою Споживача було відновлено 11.07.2016 року, тобто більше ніж пів року Споживач не отримував послуги газопостачання.

Відносини між газорозподільними підприємствами та фізичними особами (населенням), що є предметом дослідження, регулюються Правилами надання населенню послуг з газопостачання, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 року № 2246 (втратили чинність 16.07.2016 року) (надалі – Правила) та Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою НКРЕКП від 30.09.2015 року № 2494, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 року за № 1379/27824 (зі змінами) (надалі – Кодекс).

Пунктом 6 Правил газопостачання передбачено, що газопостачання на об'єкт та/або газові прилади і пристрої споживача припиняється зокрема у разі ліквідації наслідків аварій, спричинених надзвичайними ситуаціями техногенного, природного або екологічного характеру, та проведення ремонтно-відновних робіт;

Пунктом 9 Правил газопостачання визначено, що відновлення газопостачання здійснюється газорозподільним підприємством протягом двох робочих днів у містах та п'яти календарних днів у сільській місцевості після усунення порушень, сплати споживачем боргу та відшкодування збитків, завданих його неправомірними діями газопостачальному або газорозподільному підприємству.

Пунктом 1 частини 7 «Порядок обмеження та припинення розподілу природного газу споживачам» розділу VI Кодексу, передбачено, що Оператор ГРМ в установленому законодавством порядку має право припинити/обмежити газопостачання на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) з дотриманням [ПБСГ](#) та нормативних документів, що визначають порядок обмеження/припинення природного газу, зокрема у випадку визнання в установленому порядку аварійним станом газорозподільної системи та/або ліквідації наслідків аварій, спричинених надзвичайними ситуаціями техногенного, природного або екологічного характеру, та проведення ремонтно-відновлювальних робіт.

Пунктом 6 частини 7 розділу VI Кодексу визначено, що відновлення газопостачання здійснюється Оператором ГРМ протягом двох робочих днів у містах та п'яти календарних днів у сільській місцевості за письмовим зверненням споживача (його постачальника) про відновлення газопостачання та після усунення порушень (за їх наявності) і відшкодування витрат на припинення та відновлення газопостачання.

Оскільки, пожежа є аварійною ситуацією, а не порушенням з боку Споживача, газопостачання мало бути відновлено у строки встановлені Правилами та Кодексом, після усунення наслідків аварійної ситуації.

Як зазначає ПАТ «Дніпрогаз» (цитата): «Процедура відновлення газопостачання залежить від причин та способу його припинення. Проте у всіх випадках відновлення газопостачання фіксується актом підключення до системи газопостачання, який складається в двох примірниках, один з яких залишається у споживача. Факт усунення порушень засвідчується відповідальними посадовими особами Оператора ГРМ в акті про відновлення газопостачання» (кінець цитати).

В той же час, в акті на припинення газопостачання за адресою Споживача від 14.11.2015 року № 1384, у графі «Причини отключення газа» зазначено «пожар в доме №7», будь-які інші причини припинення газопостачання (порушення) в акті відсутні, а в акті на відновлення

газопостачання Споживачу від 11.07.2016 року №1392 не зафіксовано факту усунення порушень, графа «Причини отключення газа» не заповнена.

Таким чином, Товариством не було надано до територіального відділення документів, які свідчать про те, що за адресою Споживача, станом на дату припинення, були виявлені порушення, які він мав усунути (або усунув) для відновлення газопостачання.

Крім того, слід зазначити, що конкретної форми звернення про відновлення газопостачання законодавчо не встановлено. Тобто заява про відновлення газопостачання може бути подана побутовим споживачем у довільній формі.

Як зазначає Споживач, на звернення щодо відновлення газопостачання 16.11.2015 року Товариство надало йому заяву – «бігунок».

Отримана форма заяви, передбачає що Споживач, для відновлення газопостачання повинен зібрати підписи різних служб ПАТ «Дніпрогаз», а саме: архіву, технічних служб (відмітка від 20.04.2016 року), відділу економічної безпеки (відмітка від 19.04.2016 року), управління обліку газу та балансів, та пройти інструктаж з техніки безпеки (відмітка про проходження від 23.11.2015 року).

Надання Товариством такої форми заяви, яка передбачає що Споживач, повинен узгодити відновлення газопостачання з різними службами ПАТ «Дніпрогаз», в незалежності від причин (виявлених порушень) припинення газопостачання, призвело до ущемлення його інтересів, оскільки узгодження відновлення газопостачання з різними службами Товариства потребує додаткового часу, у зв'язку з чим Споживач тривалий час безпідставно не отримував послуги газопостачання.

Таким чином, ПАТ «Дніпрогаз» висунуло до Споживача додаткові вимоги, не передбачені чинним законодавством, для відновлення газопостачання.

ПАТ «Дніпрогаз» не заперечує, що форма заяви, яка зобов'язує побутового споживача, для відновлення газопостачання зібрати підписи різних служб Товариства, розроблена і затверджена самим Товариством.

Отже, згідно отриманих документів, з'ясовано, що ПАТ «Дніпрогаз» встановило відмінний від визначеного законодавством порядок відновлення газопостачання Споживачу, що призвело до ущемлення його інтересів. Споживач тривалий час без об'єктивних причин не отримував послуги газопостачання.

Вказані дії були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, оскільки за умов існування значної конкуренції на ринку відбувалося б змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття переваг над іншими учасниками ринку завдяки власним досягненням. Тобто, за наявності альтернативи вибору газорозподільного підприємства, ПАТ «Дніпрогаз» змушено було б дотримуватись встановленого законодавством України порядку надання населенню послуг з розподілу природного газу, оскільки могло б втратити своїх споживачів.

На подання з попередніми висновками у справі від 22.11.2016 року №89, яке було надіслано сторонам у справі для ознайомлення та відповідного реагування, ПАТ «Дніпрогаз» надало наступні пояснення (цитата) : «Як зазначалось. 14.11.2015 року за адресою Споживача у будинку сталася пожежа, що призвела до руйнування стелі, пошкодження приміщення кухні та загоряння газового обладнання (газового котла АГВ та ПГ-4). у зв'язку з чим, за заявкою Споживача № 760 працівниками Аварійно-диспетчерської служби (АДС) ПАТ «Дніпрогаз» було припинено газопостачання, про що складено акт №1384. В результаті пожежі була порушена цілісність димових та вентиляційних каналів, при обстеженні системи газопостачання на об'єкті Споживача співробітниками АДС було виявлено пошкодження газових приладів та відсутність вільного доступу до відключаючого пристрою на газопроводі-вводі в будинок, який знаходиться у прибудованому приміщенні. Внаслідок вказаних порушень ПБСГ, газопостачання до будинку було припинено окремо на кожний прилад із встановленням інвентарних заглушок» (кінець цитати).

Такі пояснення неможливо прийняти до уваги, оскільки, як зазначено вище (ст. 3 абз. 2) Товариством не надано жодних документів, якими, з дати припинення і до моменту відновлення, були зафіксовані порушення, або інші пошкодження за адресою Споживача, які б підтверджували об'єктивну неможливість відновлення газопостачання і тому підлягали усуненню.

Крім того, сам факт надання Товариством Споживачу такої форми заяви, яка передбачає що він, для відновлення газопостачання повинен зібрати підписи різних служб ПАТ «Дніпрогаз», в

незалежності від виду порушень, які були причиною припинення, є порушенням порядку відновлення газопостачання встановленого нормативно-правовими актами.

Таким чином, за результатом розгляду цієї справи доведено, що дії ПАТ «Дніпрогаз», щодо встановлення відмінного від визначеного законодавством порядку відновлення газопостачання Споживачу, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вказане порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно декларації з податку на прибуток підприємства дохід (виручка) ПАТ «Дніпрогаз» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік становить [інформація з обмеженим доступом] гривень.

При визначенні штрафу враховано:

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ «Дніпрогаз» щодо встановлення відмінного від визначеного законодавством порядку відновлення газопостачання носить непоодинокий характер та призвело до ущемлення інтересів побутового споживача.

ПАТ «Дніпрогаз» не доведено обставин, які б пом'якшували відповідальність.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за №90/299 (зі змінами та доповненнями), адміністративна колегія

ВИРІШИЛА:

1. Визнати публічне акціонерне товариство «Дніпрогаз» (ЄДРПОУ 20262860) суб'єктом господарювання, який протягом 2015 року поточного періоду 2016 року займав монопольне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу в територіальних межах міста Дніпро та Дніпропетровського району (крім сіл Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське та радгоспу «Дзержинець») Дніпропетровської області.

2. Визнати дії публічного акціонерного товариства «Дніпрогаз» (ЄДРПОУ 20262860), щодо встановлення відмінного від визначеного законодавством порядку відновлення газопостачання споживачу [інформація з обмеженим доступом], порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на публічне акціонерне товариство «Дніпрогаз» (ЄДРПОУ 20262860) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) грн.

Голова адміністративної
колегії

О. Я. ТУРКОВСЬКИЙ